

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Talousarvion toteutuminen 1–8 2026 Osavuositarkastus

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 07.10.2026

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue

Vastuutaho: Kim Strömmer, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen tehtävänä on omalla työllään, yhdessä muiden toimijoiden kanssa, pyrkiä varmistamaan kokonaisvaltainen ja monialainen hyvinvointityö ja huomioida maakunta- ja SOTE-uudistuksen vaikutukset toimintaympäristöön. Muutoksessa sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen keskeinen tehtävä on toiminnallisuuden varmistaminen, jotta kuntaan jäävät peruspalvelut vastaavat mahdollisimman hyvin kuntalaisten tarpeisiin.

Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään ja sopeutetaan joustavasti vastaamaan hoidontarvetta. Osallistumisasteen nousu on myös mahdollinen vuoden 2026 aikana, jolla voi olla vaikutusta paikkojen saatavuuteen. Varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vaikuttaa paljon asiakkaiden valinnat, joten sen ennustettavuus on usein vaikeaa. Lukuvuonna 2024-2025 perusopetuksessa 2 380 oppilasta. Lukuvuonna 2025-2026 oppilaita 2 251 elokuun 15. päivä. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna vähennystä 129 oppilasta. Oppilaiden tuen tarve ja koulupudokkuus on asioita, joihin etsimme ratkaisuja sekä toimintamalleja myös tänä vuonna. Palvelun uudet toimintamallit esimerkiksi koulupudokkuuden ehkäisyä varten perustetut ryhmät ovat olleet hyvä lisätukimuoto palvelun sisällä.

Kankaan koulun rakennus tuhoutui 10.8.2025 tulipalossa. Valtuusto päätti 10.11.2025 § 73, että Kankaan koulu toteutetaan uudishankkeena moduulikouluna siten, että se vastaa palanutta koulua ja on kooltaan 2300 brm². Koulu rakennetaan samalle tontille, jossa vanha koulu sijaitsi. Koulun kalusteiden kilpailutus toteutettiin alkuvuodesta. Uuteen kouluun ei päästy muuttamaan koulutyön alettu vaan muutto siirtyi seuraavalle kuukaudelle.

Kunnanhallitus päätti 18.8.2025 käynnistää Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmatyön. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman tavoitteena on toteuttaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kokonaistarkastelu siten, että siinä tarkastellaan ja yhteensovitetään paitsi valtuuston toivomusponnen ja valtuustoaloitteen sisältämiä kysymyksiä, myös valtuustokaudella 2021-2025 sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan erillisarviointeja ja -päätöksiä (mm. 5-6 luokkien palauttamista kyläkouluihin, lukiokoulusta ja oppilaaksiottoalueita, Salpakankaan ja Heinsuon koulujen oppilasohjausta), palveluverkkoa sekä elinkaarikoulujen Heinsuo ja Kalliola sekä Kankaan koulun tulevaisuutta osana kokonaisuutta. Keskeistä suunnitelmassa on yhteensovittaa myös oppilaiden tuen palveluja, palvelualueen lasten ja nuorten palveluja sekä elinvoiman palvelualueen siivous- ja ruokahuollon ja joukkoliikenteen palveluja.

Palvelusuunnitelman tarkoituksena on luoda valtuustokauden yli ulottuva (2030-2035) kokonaisvaltainen laadukkaiden palvelujen, investointien ja talouden yhteensovittava tarkastelu. Suunnitelma sisältää myös esitettävät poliittiset tavoitteet ja linjaukset. Tähän liittyen Hollolan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmaa varten on perusteltua nimetä poliittinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää ryhmien tietoisuutta ja sitoutumista laaja-alaiseen valmisteluun. Palvelusuunnitelman keskeinen osa on palvelutarpeen arviointi. Pohjatyö on tarkoituksenmukaista tehdä laaja-alaisesti ja ammatillisesti hyödyntäen valtakunnallisten vastaavien selvitysten toteuttamismalleja analyysin luotettavuuden ja vertailtavuuden lisäämiseksi. Suunnitelman toteuttaa FCG Oy (Finnish Consulting Oy).

Kunnanhallituksen 2.2.2026 kokouksessa ei tehty jatkovalmistelua linjaavia päätöksiä, vaan se päätti pyytää sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan sekä elinvoimavalioikunnan kannat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelman pohjaehdotukseen. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta käsittelee kunnanhallituksen pohjaesityksen lausuntoasiaa ensimmäisen kerran 18.2.2026. Valiokunnalle pidettiin työpaja varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelusuunnitelmasta aiheista 4.3.2026. Lausunto valmisteltiin 18.3.2026 kokoukseen, mutta valiokunta päätti palauttaa sen valmisteluun. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta hyväksyi lausunnon 15.4.2026 ja lähetti sen kunnanhallitukselle. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan käsittelyssä lausuntoon tehtiin lisäys, jossa kiinnitettiin huomiota tarpeeseen tarkemmasta ja kokonaisvaltaisemmasta tarkastelusta.

Oppimisen tuen uudistukseen liittyen Opetushallitus on antanut 13.2.2025 määräyksen perusopetuksen järjestäjille. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta on 20.8.2025 hyväksynyt tarvittavat muutokset opetussuunnitelmaan. Jatkossa perusopetuslaissa säädetään nykyisten tuen tasojen sijaan konkreettisista oppimisen ja koulunkäynnin tukitoimista, joiden lähtökohtana on oppilaiden tuen tarpeet. Uudistuksen tarkoituksena on, että oppilas saa tuen oppimiseensa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja matalalla kynnyksellä. Riittävästi ja oikea-aikaisesti oppilaita auttavilla palveluilla on arvioitu voitavan vähentää vahvempien tukitoimien tarvetta pitkällä aikavälillä. Oppilaiden tukemisen vahvistaminen perustuu myös koulun opetus- ja kasvatushenkilöstön väliseen entistä

suunnitelmallisempaan yhteistyöhön. Uudistuksessa oppimisen ja koulunkäynnin tukeen kuuluvat ryhmämuotoiset tukimuodot, oppilaskohtaiset tukitoimet sekä perusopetuksen oppimäärää ja opetussuunnitelman tavoitteita rajaavat viimesijaiset toimet.

Hollolan sivistys- ja hyvinvointivaliokunta hyväksyi 10.6.2026 Hollolan perusopetuksen opetussuunnitelmaan tehdyt määräysmuutokset ja paikalliset tarkennukset. Näiden päivitysten mukainen Hollolan perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Muutokset tulivat voimaan 1.8.2026 alkaen. Samassa kokouksessa hyväksyttiin myös päivitettyt esiopetuksen sekä valmistavan opetussuunnitelmat.

Vapaa-aikapalveluiden osalta vuoden 2026 suurin muutos palvelurakenteeseen oli oman uimahallin peruskorjauksen valmistuminen. Samalla vuonna 2025 kuntakeskukseen avattavan nuorisotila tuo varmasti hyvän pysyvän ratkaisun kunnan nuorisotiloihin. Tilasta on tehty toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus, joka astui voimaan 1.8.2025. Tilaa käytetään Hollolan kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintoihin ja ensisijainen käyttötarkoitus on avoin nuorisotilatoiminta.

Hollolan kunnanvaltuusto hyväksyi 8.12.2025 kuntastrategian, joka ohjaa kunnan toimintaa ja päätöksentekoa kohti missiota: Onnistujia luonnostaan. Strategia määrittää kunnan arvot: Hirveen tulevaisuustaitoinen, Hirveen rohke, Hirveen arvostava sekä Hirveen ketterä. Kaksiosaisen visiomme kuntastrategia kiteyttää seuraavasti: Hyvinvoiva Hollola ja Houkutteleva Hollola. Palvelualue on valmistellut hyvinvoivaan Hollolaan kahta hanketta alkuvuoden aikana. Kunnanhallituksen asettama ohjausryhmä on kokouksessaan 25.5.2026 päätti esittää kunnanhallitukselle valtuustokauden 2025-2029 hyväksytyn kuntastrategian edistämiseksi kuutta erillistä strategista hanketta. Valtuusto hyväksyi 8.6.2026 strategiset hankkeet. Sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen hankkeiksi päätettiin Kohtaamisten Hollola- ja Liikunnallisen elämäntavan edistämisen- hankkeet. Ne ovat osa hyvinvoivaa Hollolaa.

Palvelukuvaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminta on pääosin lakisääteistä tai lailla ohjattua. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue muodostuu varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-aikapalveluiden vastuualueista. Vapaa-aikapalveluiden vastuualue pitää sisällään nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kokonaisuudet. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualue vastaa kyseessä olevien vastuualueiden toiminnan järjestämisestä, kehittämisestä, päätösten valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta. Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen toiminnan painopiste on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista, oppimisesta ja sivistyksestä sekä mahdollistaa kuntalaisten omia toimintamahdollisuuksia.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelulupaukset

Varhaiskasvatus

Tarjoamme lapsiystävällistä palvelua ja meille mahtuu hirveen monta luontoa.

- Kohtaamme jokaisen lapsen
- Kuuntelemme ja kasvatamme yhdessä
- Toimimme luotettavasti ja teemme turvallista arkea
- Teemme saumatonta yhteistyötä eri ammattilaisten kanssa

Perusopetus

Osallistumme ja opimme yhdessä uusissa ympäristöissä tulevaisuutta varten.

- Huomioimme opetuksessa oppilaiden yksilölliset tiedot ja taidot
- Varmistamme oikea-aikaisen kasvun ja oppimisen tuen
- Hyödynnämme kaikkien osaamista ja vahvuuksia
- Tuemme vanhemmuutta

Vapaa-aikapalvelut

Mahdollistamme kuntalaisille omanlaista, onnellista ja yhteisöllistä arjen hyvinvointia.

- Edistämme kuntalaisten vapaa-ajan toimintaa ja harrastamista
- Kehitämme yhdessä ja monialaisesti hyvinvointia tukevia rakenteita
- Tuemme kuntalaisten aktiivista ja turvallista elämää

Palvelusuunnitelma 2026

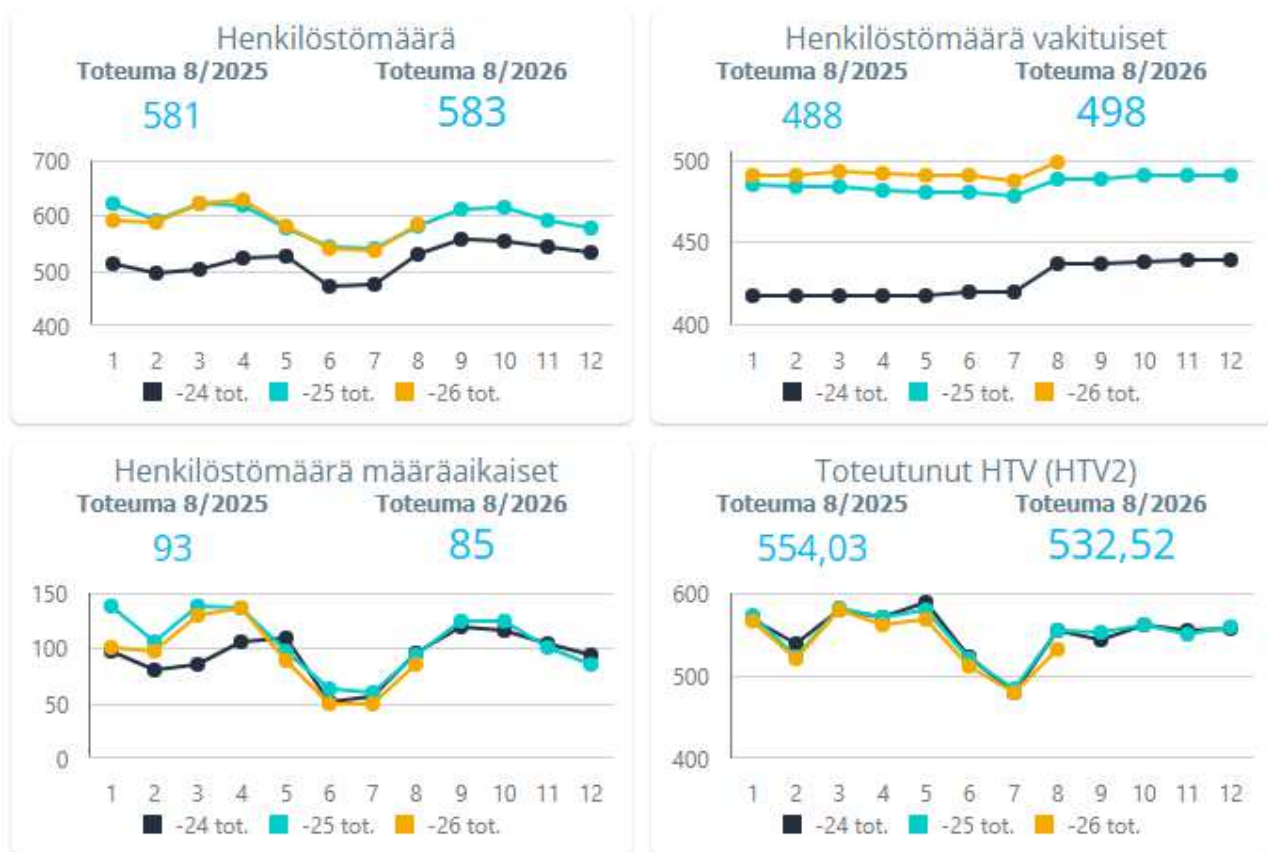
Hollolan varhaiskasvatuksessa edistetään lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä lapselle tärkeiden aikuisten kanssa. Lapsi aloittaa kotoisan polkunsa ympärillään luotettavat ja turvalliset varhaiskasvatuksen aikuiset.

Varhaiskasvatukseen mahtuu monta luontoa - moniammatillinen henkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilönä mahdollistaen lapsen hyvän päivän toteutumisen. Varhaiskasvatus tarjoaa perheystävällistä palvelua eloisissa ja kotoisissa oppimisympäristöissä, vehreän luonnon juurella.

Kouluissa oppiminen perustuu aktiiviseen toimintaan ja yhdessä tekemiseen lapsia ja perheitä osallistamalla. Oppimisella on monta luontoa. Koulut ja lähiympäristö on tehty toimintaa varten. Nykyaikaiset opetuskokonaisuudet murtavat rajoja. Oppilaat kohdataan yksilöinä heidän koulupolullaan.

Hollolan vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskiössä on hyvinvoiva kuntalainen. Tarjolla on kaikille toimivat ja laaja-alaiset, aikaan ja ilmiöihin reagoivat palvelut, joista löytyy jokaiselle jotakin. Vapaa-aikapalveluiden tärkein tehtävä on mahdollistaa kuntalaisille moninaiset mahdollisuudet omanlaiseen vapaa-ajan viettoon ja hyvinvoinnin tukeen. Tähän pääsemme tekemällä asioita yhdessä kuntalaisten, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Henkilöstö

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Tavoite: Digikompetenssin vahvistaminen:

Kehitetään uusia ja vanhoja käytänteitä, malleja, toimintatapoja, työn/palvelun tekemisen/toteuttamisen tapa. Hyödynnetään uusia digitaalisia areenoja toiminnan toteuttamisessa.

- osaamisen hankkiminen ja kehittäminen (henkilöstö, lapset ja nuoret)
- uudet kyvyt, valmiudet, keinot ja tavat toimia ja toteuttaa toimintaa sekä asiakaspalvelua
- kyvykkyys toimia tavoitteellisesti digitaalisissa ympäristöissä vahvistuu

Mittarit

Perusopetuksen opetushenkilöstöllä henkilökohtainen työpuhelin • lähtötaso 85 %, tavoitetaso 2026 100 %

Varhaiskasvatuksella ryhmäkohtainen puhelin käytössä • Lähtötaso 100 %, tavoitetaso 100 %. Kartoitetaan vuonna 2026 tarvetta henkilökohtaisille työpuhelimille

Varhaiskasvatuksessa 1 digilaite/7 lasta • lähtötaso 90 % • tavoitetaso 100 %

Henkilökohtainen digilaite käytössä kaikilla 3-6 ja 7-9 -luokkalaisilla • lähtötaso 3-5 ja 7-8 -luokkalaisilla digilaite

Arvio	Olemme tehneet aktiivista kehittämistyötä osaamisen, käytänteiden, mallien, toimintatapojen ja palvelun toteuttamisen suhteen.	
	Varhaiskasvatuksessa on kartoitettu tarvetta henkilökohtaisille puhelimille.	
	Perusopetuksessa koulunkäynninohjaajille hankittu henkilökohtaiset puhelimet.	
Vastuu	Sivistyksen - ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä	

Aloittamatta
 Käynnissä
 Valmis

Palvelualueen tuloslaskelmat

Sitova toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	3 490 510	1 967 237	3 846 200	2 495 299	64,9 %	1 350 901	3 786 908
Myyntituotot	2 174 799	912 891	2 059 800	1 250 858	60,7 %	808 942	2 193 992
Maksutuotot	771 685	479 230	1 159 600	665 958	57,4 %	493 642	1 081 091
Tuet ja avustukset	351 803	476 868	468 500	469 764	100,3 %	-1 264	350 339
Muut toimintatuotot	192 224	98 248	158 300	108 719	68,7 %	49 581	161 486
Toimintakulut	-58 605 937	-37 820 083	-61 307 300	-38 270 996	62,4 %	-23 036 304	-58 961 477
Henkilöstökulut	-30 021 775	-19 525 228	-31 432 800	-19 818 419	63,1 %	-11 614 381	-30 225 036
Palkat ja palkkiot	-24 321 058	-15 803 588	-25 440 200	-16 028 511	63,0 %	-9 411 689	-24 519 638
Henkilösivukulut	-5 700 717	-3 721 639	-5 992 600	-3 789 908	63,2 %	-2 202 692	-5 705 398
Palvelujen ostot	-15 730 066	-9 464 875	-16 029 100	-9 674 510	60,4 %	-6 354 590	-15 556 102
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 033 431	-811 708	-1 126 100	-831 357	73,8 %	-294 743	-1 131 828
Avustukset	-1 309 066	-966 650	-1 404 400	-1 014 591	72,2 %	-389 809	-1 382 310
Muut toimintakulut	-10 511 599	-7 051 622	-11 314 900	-6 932 119	61,3 %	-4 382 781	-10 666 201
Toimintakate	-55 115 427	-35 852 845	-57 461 100	-35 775 696	62,3 %	-21 685 404	-55 174 569
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 566	-1 941	0	-2 153	0,0 %	2 153	-2 153
Vuosikate	-55 117 993	-35 854 787	-57 461 100	-35 777 849	62,3 %	-21 683 251	-55 176 722
Poistot ja arvonalentumiset	-18 825	-12 823	-41 500	-22 285	53,7 %	-19 215	-36 119
Tilikauden tulos	-55 136 818	-35 867 610	-57 502 600	-35 800 134	62,3 %	-21 702 466	-55 212 840
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-55 136 818	-35 867 610	-57 502 600	-35 800 134	62,3 %	-21 702 466	-55 212 840
vyörytyserät	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Vyörytyserämenot	-1 222 491	-789 568	0	-3 034 434	0,0 %	3 034 434	-3 034 434
Vyörytyserätulot	1 222 491	789 568	0	3 034 434	0,0 %	-3 034 434	3 034 434

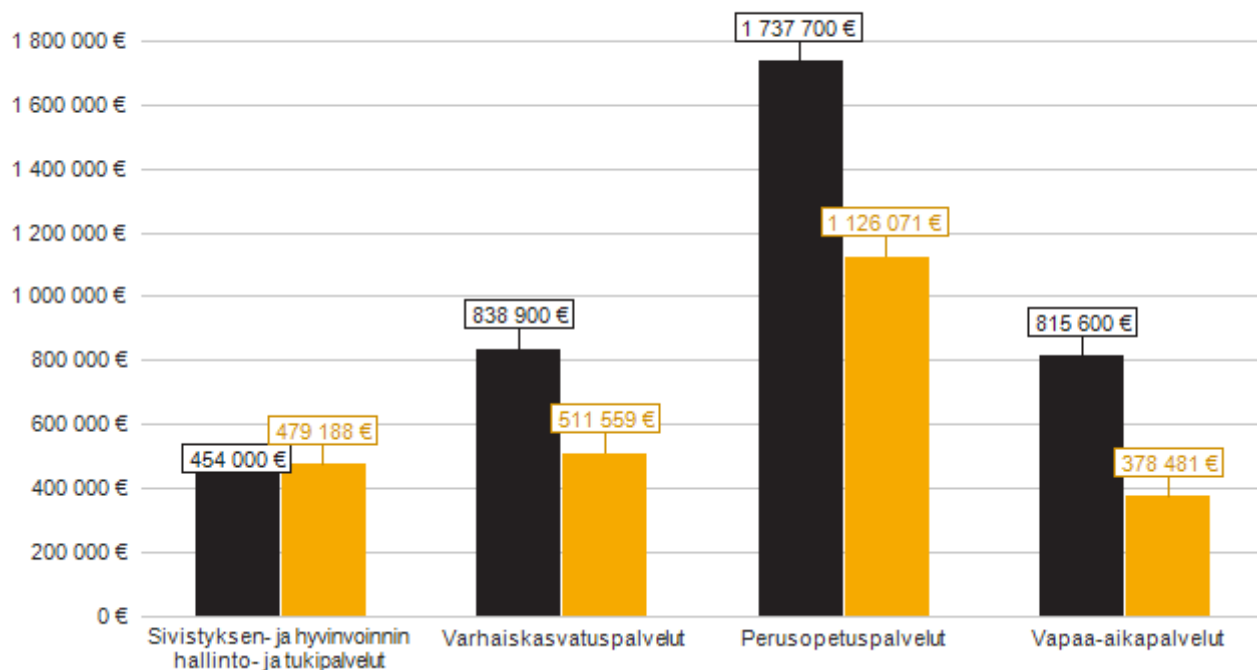
Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	180 270	21 587	126 400	34 688	27,4 %	91 712	150 569
Toimintakulut	-16 642 647	-10 576 941	-17 145 700	-10 685 655	62,3 %	-6 460 045	-16 593 948
Toimintakate	-16 462 377	-10 555 354	-17 019 300	-10 650 967	62,6 %	-6 368 333	-16 443 379

Arvio määrärahan toteutumisesta

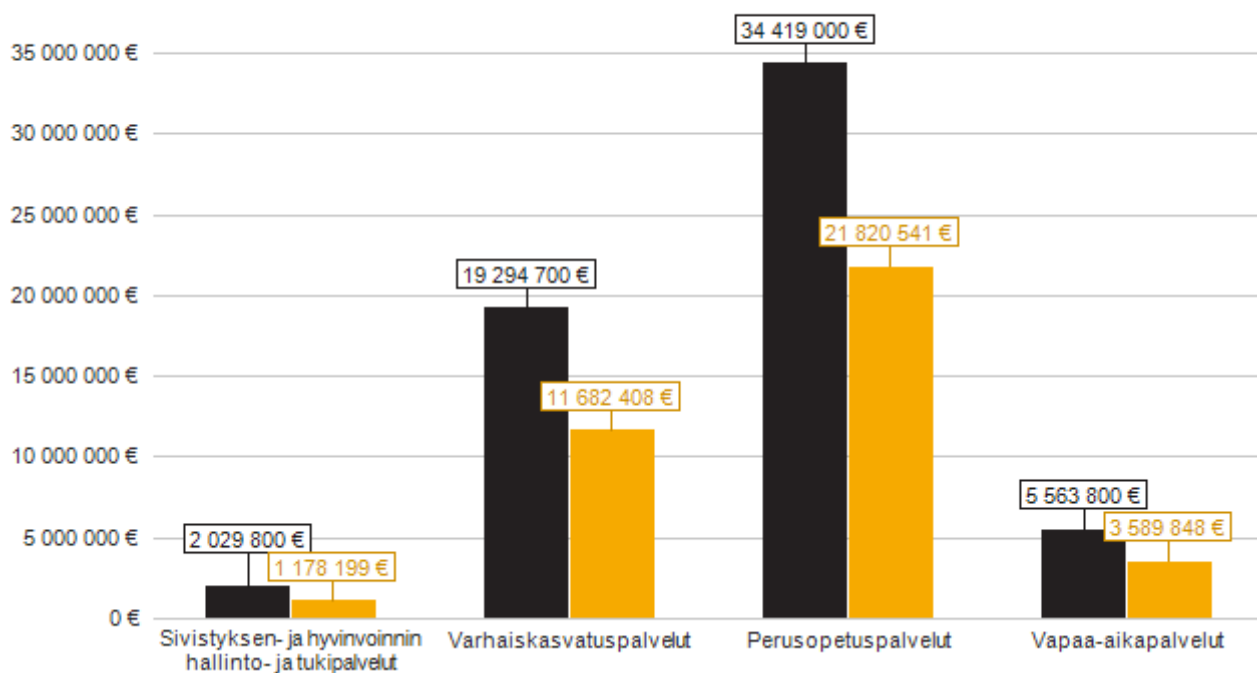
Varhaiskasvatuksen kustannusten kasvuvauhti on viimeisimpien tietojen mukaan hidastunut, toimintaan kohdistuu edelleen merkittäviä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä kustannuspaineita, jotka edellyttävät talouden jatkuvaa seurantaa sekä toiminnan rakenteiden että resurssien tiivistä tarkastelua. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vuoden 2025 selvitys toi esille palveluiden kustannuksia, joita on syytä tarkastella seuraavaa lukuvuotta suunnitellussa. Opetustunteja muokautetaan vähentyvään oppilasmäärään.

Määrärahan toteutuminen vastualueittain

Toimintatuotot

Toimintakulut

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto- ja tukipalvelut

Vastuuhenkilö: Minna Säkkinen-Salminen, palvelupäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja tukipalveluiden tehtävänä on toimia palvelualueen yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanoelimenä sekä luoda tehokkaat ja taloudelliset toimintaedellytykset tuottamalla tarpeenmukaiset palvelut. Hallinto- ja tukipalveluiden tehtäviin kuuluvat muun muassa palvelualueen johtaminen ja kehittäminen, valiokuntatyöskentely, sidosryhmäyhteistyö, sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu, yleis- ja oppilashallinnon prosessit, LAPE-toiminta ja perhekeskuskehittäminen sekä koululaiskuljetusten suunnittelu ja koordinointi. Lisäksi hallinto- ja tukipalvelut vastaavat teknisen työn tilojen koneiden, laitteiden ja käsityökalujen huoltoon ja kunnossapitoon liittyvistä palveluista.

Toiminta- ja järjestelmäympäristön muutosten johdosta vuonna 2025 toteutettiin laajasti uudistamis- ja kehittämistyötä. Asiakaspalvelun parantamiseksi, prosessien mahdollistamiseksi ja sujuvoittamiseksi sekä tiedon ajantasaisuuden, tietosuoja- ja tietoturvan vahvistamiseksi on kehitetty Visma InSchool Primus/Wilma- ja MunSchool-järjestelmiä. Muutokset ovat edellyttäneet yhteensovittavaa työtä prosessien, järjestelmien ja ohjeistusten osalta. Kehittämistyö on jatkunut vuoden 2026 aikana.

- Edlevo-järjestelmä otettu käyttöön aamu- ja iltapäivätoiminnan sijoituksissa
- Visma InSchool Primus/Wilma oppilashallintojärjestelmässä otettiin käyttöön Wilman DVV-rajapintapalvelu oppilaiden huoltajatietojen osalta. Suomi.fi-palveluiden käyttö edellyttää DVV-rajapinnan käyttöönottoa.

Visma on ilmoittanut Wilma-järjestelmään vuoden 2026 aikana toteutettavista muutoksista ja modernisoinnista. Muutoksilla vastataan opetuksen muuttuviin tarpeisiin ja kehitetään järjestelmää osana laajempaa kokonaisuutta, jossa tieto liikkuu sujuvasti eri ratkaisujen välillä. Muutos tukee käytännössä palvelualueen digistrategiaa. Vuoden aikana toteutetaan AWS-siirtymä, siirrytään vanhoista roolipohjaisista käyttäjätunnuksista turvallisempiin identiteettipohjaisiin tunnuksiin, modernisoidaan Wilma-viestintää, kehitetään hakemus- ja päätöksentekoprosesseja tukevaa asiakirjahallintaa sekä sähköisiä asiointipalveluita, kuten Suomi.fi-palvelun käyttöönottoa. Kaikki nämä uudistukset edellyttävät paikallisesti tehtäviä toimia ja uudelleenjärjestelyjä, niin järjestelmissä kuin prosesseissa ja ohjeistuksissa. Tältä osin työtä on tehty muun muassa oppimisen tuen uudistukseen liittyen.

Koululaiskuljetuksissa toteutettiin vuonna 2025 laajaa henkilöliikenteen kehittämistyötä. Reittejä ja kaluston käyttöä suunniteltiin uudelleen ja toimintaa tehostettiin. Kehittämistyö jatkuu edelleen. Kevään kuljetussuunnittelussa syöttökyytejä on lisätty linjaliikennereittien varteen, minkä seurauksena kunnan omakustanteisesta kalustosta jäi elokuusta alkaen yksi iso linja-auto pois käytöstä. Alkuvuodesta toteutettiin henkilökuljetusten kilpailutus. Uudet palveluntuottajat on valittu ja sopimukset tehty. Lukuvuosi 2026–2027 käynnistettiin uusien sopimusten mukaisten palveluntuottajien kanssa.

Vuonna 2025 käynnistettiin sähköisen arkistoinnin kehittäminen osana suunnitelmallista tiedonhallintaa. Hallinto- ja tukipalvelut on edistänyt sähköisen arkiston integraatioprojektia yhdessä ulkoisen palveluntuottajan ja tietohallinnon kanssa. Sähköisen arkiston hakuehtoja on tarkennettu ja valmistautuminen perusopetusta koskevien tietojen arkistosiirron testivaiheeseen on käynnissä.

Syksyllä 2025 käynnistyneen sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen järjestelmäkehitysprojektin tavoitteena on yhtenäistää ja kehittää tietojärjestelmäkokonaisuutta, parantaa tiedonhallintaa sekä vähentää manuaalista työtä erityisesti järjestelmien välisiä integraatioita kehittämällä. Vuoden 2026 aikana projektissa on edetty erityisesti nykytilan kartoittamisessa, kuten tietojärjestelmäkartan ja prosessikuvausten laatimisessa, tiedonhallinnan rakenteiden yhtenäistämässä sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen keskeisten ongelmakohtien tunnistamisessa. Lisäksi raportoinnin ja tiedolla johtamisen kehittäminen on käynnistetty, ja projektinhallintaa sekä automaation mahdollisuuksia on edistetty, mikä luo perustaa varsinaisille toteutuksille.

Perhekeskuskehittämisessä painopisteenä on ollut toimintasuunnitelman etenemisen seuranta ja Kohtaamisen Hollola -strategisen ohjelman ja toteutussuunnitelman valmistelu. THL:n johtaman Voimaa vanhemmuudesta -hankkeen etenemistä on seurattu, ja mukaan hakeutumista pilottivaiheeseen on valmisteltu. Valmistelua on tehty osallistumalla THL:n järjestämiin keskustelu- ja infotilaisuuksiin, joissa on koottu näkökulmia ja evästyksiä hanketyön kehittämiseksi. Hollolan kunta pyrkii yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa mukaan hankkeen pilottivaiheeseen, jossa testataan ja kehitetään edelleen riittävän vanhemmuuden tuen mallia.

Pilottihaku käynnistyy syyskuussa 2026. Pilotissa testataan ja yhteiskehitetään riittävän vanhemmuuden tuen mallia alueellisten tavoitteiden ja teemojen pohjalta. Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ja Hollolan kunnan kehitettäviksi kokonaisuuksi on valikoitu: perhekeskustimimalli, varhaiskasvatuksen sosionimien tehtävänkuvan kehittäminen ja Kohtaamisten Hollola -strateginen hanke. Lisäksi perhekeskustoimijoille järjestettiin ensimmäinen systemisen työotteiden koulutuskokonaisuus yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. Toinen systemisen työotteiden koulutuskokonaisuus on vahvistettu toteutettavan vuodenvaihteessa 26-27. Helmikuussa toteutettiin järjestyksessään toinen paikallinen hyvinvointiseminaari perhekeskustoimijoille. Seminaarin toteutusta arvioitiin ja siltä pohjalta kolmannen hyvinvointiseminaarin valmistelu on käynnissä. Kolmas paikallinen hyvinvointiseminaari perhekeskustoimijoille toteutetaan marraskuussa 2026.

Positiivisen työnantajamielikuvan vahvistamiseksi ja työvoiman saatavuuden turvaamiseksi on osallistuttu erilaisiin rekrytointitapahtumiin sekä organisoitu ja toteutettu kuukausittain nonstop-sijaishaastatteluja varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen lyhytaikaisiin sijaisuuksiin. Tavoitteena on varmistaa osaavan työvoiman saatavuus sekä nykyhetkessä että tulevaisuudessa. Sijaisrekrytointiin on valmisteltu yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa Rekrymobiiliin käyttöönottoa. Rekrymobiili mahdollistaa entistä nopeamman ja joustavamman tavan rekrytoida lyhytaikaisissa sijaisissa.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen hallinto- ja tukipalvelut on osallistunut aktiivisesti palvelualueen sisäiseen sekä palvelualueen ylittävään yhteis- ja kehittämistyöhön. Kehittämisen keskiössä ovat olleet muun muassa Plandisc-vuosikellon ja perehdytyspolku-sovelluksen rakentaminen. Lisäksi on osallistuttu kuntatasoisten prosessien ja toimintatapojen kehittämiseen hyvinvointi- ja osallisuustyöryhmässä, ilmastotyöryhmässä, tietosuojaja- ja turvatyöryhmässä, hankintatyöryhmässä sekä markkinointi- ja viestintätyöryhmässä.

Palvelusuunnitelma 2026

Kustannusten kasvun hallitsemiseksi hallinto- ja tukipalvelut pyrkivät vastaamaan kilpailutuksilla, sopimuksia tarkastelemalla ja toimintaa edelleen kehittämällä. Keskeiseksi tässä nousee muun muassa koululaiskuljetusten edelleen tehostaminen:

- Siirrämme oppilaita erilliskuljetuksesta joukkoliikenteeseen niin paljon kuin mahdollista.
- Suunnittelemme ja optimoimme koululaiskuljetusreittejä / autokiertoja paremmin ja tehokkaammin.
- Hyödynnämme ja jaamme mahdollisuuksien mukaan omaa kalustoa yhdessä muiden kanssa, yhteistyö muun muassa palvelu- ja asiointiliikenteen kanssa, mahdollisuus jakaa kustannuksia, kesäaikana sekä koulujen toiminta-aikana.
- Taksi ja yksinkulkuoikeuksien tarkastelu ja mahdollisuuksien mukaan vähentäminen.
- Mahdollisten odotustuntien käyttö ja kuljetusoppilaiden kävelyttäminen reitin varteen, jolloin vähennetään kotipihasta ja "ovelta" noutoja, ja yksi auto ehtii hakemaan enemmän oppilaita tuntia kohden (taksien käytön vähentäminen)

Vuoden 2026 alkupuolelle (tammikuu) ajoittuu henkilökuljetusten kilpailutus. Kilpailutus tulee olla kaikkine vaiheineen valmis 1.8.2026. Lukuvuosi 2026–2027 on tarkoitus kuljetusten osalta käynnistää uudella kilpailutetulla kalustolla/palveluntuottajilla.

Jatkamme vaikuttavien lapsia, nuoria ja perheitä hyödyttävien perhekeskuspalveluiden kehittämistä, huomioiden yhteensovittava toiminta ja johtaminen:

- Perhekeskusmanuaalia ja palvelukarttaa hyödynnetään palveluohjauksen ja verkostomaisen työskentelyn välineenä kaikissa toimintayksiköissä.
- Vahvistetaan ja laajennetaan kohtaamispaikkatoimintaa; kohtaamispaikkatoiminta mahdollistaa osallisuuden, vertaisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksen kaikissa ikäryhmissä osana perhekeskuksen palveluverkostoa. Huolehditaan tarvittavasta tilasuunnittelusta, siihen liittyvästä kokonaisuuden johtamisesta, koordinaatiosta, palveluiden ja toimintojen yhteensovittamisesta sekä osaamisesta; Tarkastellaan erilaisia tilasuunnittelun vaihtoehtoja fyysisen perhekeskuksen toteuttamiseksi.
- Selkiytetään perhekeskuksen tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja varmistamiseksi. Vahvistetaan ymmärrystä siitä, että perhekeskuskehittäminen on kaikkien yhteistä työtä; lasten, nuorten, vanhempien, ammattilaisten, johtajien ja päättäjien kumppanuutta. Toteutetaan systemisen toimintamallin koulutuksia henkilöstölle.

Oppimisen tuki uudistuu kaikilla koulutusasteilla. Uudistus toteutetaan vaiheittain. Ensimmäiset esi- ja perusopetusta koskevat muutokset ovat astuneet voimaan 1.8.2025. Muutos edellyttää uusien käytänteiden luomista sekä yhteensovittavaa työtä niin prosessien, järjestelmien kuin ohjeidenkin osalta vielä vuonna 2026. Lukuvuoden 2025–2026 ajan ylläpidämme oppilashallintojärjestelmässä sekä uuden että vanhan lain mukaisia prosesseja. Muutoksella on merkittävät vaikutukset myös tilastointiin. Koski tulee sisältämään lukuvuoden 2025–

2026 ajan rinnakkain sekä vanhan lain mukaiset oppimisen tuen vaiheet lisätietoineen että uuden lain mukaiset oppilaskohtaiset tukitoimet.

Hallinto- ja tukipalvelut aloittanut yhteistyössä tietohallinto- ja konsernipalveluiden kanssa sähköisen arkistoinnin ja allekirjoituspalvelun käyttöönoton. Käyttöönotto jatkuu vuoden 2026 aikana. Valmistaudumme elämään niin sanottua hybridivaihetta, jossa meillä on sekä sähköistä että analogista arkistointia, mutta painopiste siirtyy paperiarkistoista sähköiseen arkistoon.

Yhteistyössä tietohallintopalveluiden kanssa toteutetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestelmäuudistusta; Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen arkkitehtuurimallinnus QPR-työkalulla: tietojärjestelmäkartta, tietojärjestelmien välinen tiedonsiirron mallinnus ja prosessimallinnus.

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	336 702	489 982	454 000	479 188	105,5 %	-25 188	341 763
Myyntituotot	1 300	825	4 000	3 940	98,5 %	60	4 440
Tuet ja avustukset	335 402	489 157	450 000	475 248	105,6 %	-25 248	337 323
Toimintakulut	-1 730 070	-1 275 401	-2 029 800	-1 178 199	58,0 %	-851 601	-1 873 813
Henkilöstökulut	-1 107 415	-882 024	-1 214 500	-737 515	60,7 %	-476 985	-1 128 223
Palkat ja palkkiot	-895 251	-715 973	-981 700	-598 397	61,0 %	-383 303	-914 672
Henkilösivukulut	-212 164	-166 051	-232 800	-139 118	59,8 %	-93 682	-213 551
Palvelujen ostot	-355 600	-175 444	-404 900	-194 301	48,0 %	-210 599	-404 469
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 199	-13 391	-46 300	-15 025	32,5 %	-31 275	-29 517
Avustukset	-131 582	-126 866	-156 700	-130 871	83,5 %	-25 829	-143 045
Muut toimintakulut	-118 274	-77 675	-207 400	-100 487	48,5 %	-106 913	-168 559
Toimintakate	-1 393 368	-785 419	-1 575 800	-699 011	44,4 %	-876 789	-1 532 050
Rahoitustuotot ja -kulut	-424	-424	0	0	0,0 %	0	0
Vuosikate	-1 393 792	-785 843	-1 575 800	-699 011	44,4 %	-876 789	-1 532 050
Tilikauden tulos	-1 393 792	-785 843	-1 575 800	-699 011	44,4 %	-876 789	-1 532 050
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 393 792	-785 843	-1 575 800	-699 011	44,4 %	-876 789	-1 532 050
vyörytyserät	1 032 628	670 580	0	701 653	0,0 %	-701 653	701 653
Vyörytyserätulot	1 032 628	670 580	0	701 653	0,0 %	-701 653	701 653

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-247 851	-104 042	-238 200	-133 511	56,1 %	-104 689	-266 594
Toimintakate	-247 851	-104 042	-238 200	-133 511	56,1 %	-104 689	-266 594

Määrärahan toteutuminen palveluittain

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin hallinto- ja tukipalvelut

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-1 032 624	-670 576	-1 197 300	-701 653	58,6 %	-495 647	-1 145 862
Toimintakate	-1 032 624	-670 576	-1 197 300	-701 653	58,6 %	-495 647	-1 145 862

Sivistystoimen hankkeet

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	336 702	489 982	454 000	479 188	105,5 %	-25 188	341 763
Toimintakulut	-374 099	-357 227	-454 000	-212 821	46,9 %	-241 179	-358 120
Toimintakate	-37 397	132 754	0	266 367		-266 367	-16 357

Wellamo-opisto

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-195 568	-123 098	-248 300	-134 987	54,4 %	-113 313	-237 754
Toimintakate	-195 568	-123 098	-248 300	-134 987	54,4 %	-113 313	-237 754

Musiikkitoimi

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintakulut	-127 778	-124 500	-130 200	-128 737	98,9 %	-1 463	-132 078
Toimintakate	-127 778	-124 500	-130 200	-128 737	98,9 %	-1 463	-132 078

Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: Sanja Pokki, varhaiskasvatuspäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueella järjestetään varhaiskasvatusta, joka edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti yhteistyössä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Esihenkilöt vastaavat varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta ja perhepäivähoidosta. Varhaiskasvatuksen esihenkilöt siirrettiin toimista virkoihin 1.2.2026 alkaen. Muutoksen tarkoituksena on optimoida varhaiskasvatuksen hallinnon julkisen vallan käyttöön liittyvää tehtävienhoitoa. Vastuu varhaiskasvatuksen sisäisestä ja ulkoisesta asiakaspalvelusta, asiakasmaksuista, palveluseteliprosessista, yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta, varhaiskasvatuksen tietovarannosta (VARDA) sekä varhaiskasvatuksen kehittämisestä ja laadunarviointijärjestelmästä (VALSSI) on hallinnossa.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus. Avointa varhaiskasvatustoimintaa tarjotaan perheille arkipäivisin kunnan eri toimipisteissä, ja se on osa lapsi- ja perhepalveluiden kohtaamispaikkatoimintaa. Hollolassa järjestetään myös vuorohoitoa, eli yö-, ilt- ja viikonloppuhoitoa, Salpakankaan päiväkodissa. Lasta voidaan hoitaa myös kotona kotihoidon tuella tai huoltaja voi valita lapselleen yksityisen varhaiskasvatuksen. Esiopetus toteutetaan alkuluokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja Hollolassa ovat yksityinen päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito sekä ryhmäperhepäiväkoti. Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus on kunnan lakisääteinen tehtävä, jota toteuttavat hallintosäännön mukaan kaksi varhaiskasvatuksen asiantuntijaa. Kuluneina vuosina yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnassa on toteutettu hyväksi havaittuja toimintamalleja ja samanaikaisesti on luotu valvontakäytänteitä. Lupa- ja valvontavirasto on pitänyt keväällä 2026 ohjaustilaisuuksia, joissa on täsmennetty ja tarkennettu valvonnan prosesseja ja kunnan valvontaviranomaisen roolia ja vastuita. Näiden uusien velvoitteiden ja prosessien käytäntöön saattamiseksi on tarvittu juridista osaamista ja tämä näkyy asiantuntijapalvelukulujen ylittymisenä. Palveluntuottajien kanssa tehtävää yhteistyötä on kehitetty siten, että yksityisen varhaiskasvatuksen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluiden taso vastaisivat toisiaan.

Uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki astui voimaan 1.1.2026 ja ohjaa nyt vahvasti yksityisen varhaiskasvatuksen tuottamista palvelusetelillä. Aikaisemmin toiminnassa sovellettiin Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilakia. Hollolan palvelusetelisääntökirja päivitettiin vastaamaan palvelusetelilakia 1.1.2026 alkaen. Palvelusetelin arvo tarkastetaan vähintään kahden vuoden välein elokuussa. Tarkistus tehdään kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkistusten sekä muiden valtakunnallisten muutosten yhteydessä. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti korottaa palvelusetelin arvoa indeksikorotuksen mukaisesti, uusi arvo on 1.8.2026 alkaen 999 €. Uuden Palvelusetelilain voimaantulo vuoden alusta 2026 ja 1.8.2026 toteutunut indeksikorotus eivät tuoneet niin merkittävää korotusta palvelusetelikustannusten nousuun kuin ennakoitiin ja palvelusetelikulut näyttävät jäävän vuonna 2026 alle arvioidun. Yksityisen päiväkotitoiminnan osalta siirryttiin 1.1.2026 lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn. Aluehallintovirastojen toiminta päättyi 31.12.2025 ja Lupa- ja valvontavirasto toimii 1.1.2026 alkaen valvontaviranomaisena.

Hollolan varhaiskasvatuksessa luontokasvatusta edistetään monin eri tavoin. Hollolan varhaiskasvatuksessa toteutetaan Monta luontoa opinpolkua, missä keskeinen toiminnallinen perusta on lapsiryhmän lähireikeily vähintään kerran viikossa. Lähireikeily tarkoittaa lapsiryhmän kanssa päiväkodin tai koulun (esiopetus) piha-alueen ulkopuolisen alueen hyödyntämistä lasten oppimisympäristönä. Opinpolku pohjautuu neljän vuodenajan hyödyntämiseen lasten luonto- ja ympäristökasvatuksessa. Monta luontoa opinpolkuun liittyy oleellisesti myös kestävän kehityksen edistäminen varhaiskasvatuksessa. Kestävän kehityksen työryhmän tavoite on yhdenmukaistaa ja edistää kestävän kehityksen teemoja Hollolan kunnan varhaiskasvatuksessa. Luonto- ja ympäristökasvatusosaamista on vahvistettu tukemalla ympäristökasvattajien opintoja. Ympäristökasvattajat ovat laatineet materiaalipankkeja työntekijöiden käyttöön ja vievät kestävää kehitystä eteenpäin omassa yksikössään sekä kehittämisryhmän kautta.

Hollolan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön keväällä 2024 digitaalinen kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi. Valssi on varhaiskasvatuksen henkilöstön arviointityökalu ja yksi osa-alue seudullisen arvioinnin kokonaisuutta. Huoltajien ja lasten osuus arvioinnissa toteutetaan vuosittain heille suunnatun seudullisen kyselyn muodossa. Arviointi toteutettiin loppuvuoden 2025 aikana. Tulokset on koottu ja tavoitteet asetettu varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämiseksi alkuvuodesta 2026. Henkilöstön arviointikohteena oli vastavuoroinen ja kielellinen vuorovaikutus. Arvioinnin perusteella koko kunnassa keskeisiksi vahvuuksiksi nousivat turvallinen ja kannustava vuorovaikutus, lapsen yksilöllinen kohtaaminen sekä kielellisesti rikas arki

leikkiä erilaista materiaalia hyödyntäen. Kehittämiskohteiksi nostettiin suunnitelmallisen ääneen lukemisen lisääminen sekä lasten tuottamat tarinat ja tekstit. Lasten osallisuutta seudullisessa arvioinnissa toteutettiin Seikkaillen Päijät-Hämeessä pelin kautta. Tuloksina oli, että lapset kokivat saavansa tehdä tykkäämiään asioita ja heillä on kavereita. Lisäksi leikki nousi keskeiseksi osaksi kaverisuhteita. Huoltajat toivoivat lapsen päivän kuulumisten kertomista sekä antoivat kiitosta ja positiivista palautetta yhteistyöstä. Seudullisesti varhaiskasvatuksessa nostettiin yhteisiksi tavoitteiksi pedagoginen dokumentointi ja päivittäiset kohtaamiset huoltajien kanssa. Kehittämistyötä on tehty sekä ulkoisten, että sisäisten koulutusten kautta. Pedaporinat ovat osa sisäistä henkilöstön osaamisen kehittämistä. Ne ovat kuukausittain toteutettua jatkuvaa sisällöllistä ja laadullista pedagogisten käytäntöjen kehittämistä arjen työn tueksi.

Opetushallituksen 17.12.2025 antaman muutosmääräyksen mukaiset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tulivat voimaan 1.1.2026, ja samalla ne sovitettiin yhteen vuoden 2025 lakimuutoksen kanssa, joka poisti paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisvelvoitteen. Hollolan varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty Opetushallituksen ylläpitämään sähköiseen ePerusteet-järjestelmään ja hyväksytty Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 16.9.2026. Paikalliset linjaukset, toimintatavat ja tarkennukset on siirretty kokonaisuudessaan ePerusteet-järjestelmään ja niitä ylläpidetään jatkossa tässä järjestelmässä. Hollolassa on ollut käytössä esi- ja perusopetuksen yhteinen opetussuunnitelma. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta linjasi, että lukuvuoden 2025-2026 aikana tulee laatia esiopetuksen ja perusopetuksen omat erilliset opetussuunnitelmat selkeyden vuoksi. Opetushallitus on päivittänyt esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita 17.12.2025 (liikunnallisen elämäntavan edistäminen) ja 26.3.2026 (varhennettu oppivelvollisuus), ja muutokset tulevat voimaan 1.8.2026. Näihin perustuen esiopetuksen opetussuunnitelmatyötä on tehty kevään 2026 aikana. Esiopetuksen opetussuunnitelma on siirretty Opetushallituksen ylläpitämään sähköiseen ePerusteet-järjestelmään ja hyväksytty Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnassa 10.6.2026

Vuonna 2026 henkilöstökulut ovat toisen kolmanneksen jälkeen hieman alle arvioidun, mutta viimeisen kolmanneksen aikana toteutuvat palkankorotusten vaikutukset korottavat kuluja loppuvuotta kohti mentäessä. Vuodesta 2022 vuoteen 2024 varhaiskasvatuksen kokonaiskulut ovat kasvaneet yhteensä n. 15 %. Suurin kasvu on tapahtunut vuosien 2022 ja 2023 välillä, kun taas vuoden 2024 kasvu oli maltillisempaa. Kokonaisuudessaan näiden kolmen vuoden aikana varhaiskasvatuksen kustannukset nousivat merkittävästi, mikä on yhtenevä valtakunnallisen kustannusnousun kanssa. Tämä on johtunut muun muassa osallistumisasteen ja alle 3-vuotiaiden osallistumismäärän kasvusta, henkilöstörakenteen muutoksista, palkkakulujen kasvusta ja asiakasmaksulain vaikutuksista. Vaikka kustannusten kasvuvauhti on viimeisimpien tietojen mukaan hidastunut, toimintaan kohdistuu edelleen merkittäviä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä kustannuspaineita, jotka edellyttävät talouden jatkuvaa seurantaa sekä toiminnan rakenteiden että resurssien tiivistä tarkastelua.

Varhaiskasvatusmaksuista kertyvä tuotto on laskenut merkittävästi viime vuosien aikana. Kunnallisen ja palvelusetelin asiakasmaksuista noin 50 % ovat nollamaksuisia lapsikohtaisesti tarkasteltuna. Tuottoja ovat laskeneet hallituksen tekemät muutokset, sekä joka toinen vuosi tapahtuva indeksitarkastus, jotka ovat muuttaneet tuloarvoja. Edellinen indeksitarkastus oli vuonna 2024 ja viimeisin indeksitarkastus on toteutettu 1.8.2026. Huoltajille on tehty uudet maksupäätökset 1.8.2026 alkaen ja indeksitarkistus on huomioitu myös palvelusetelisiin. Asiakasmaksutuotot näyttävät toteutuvan arvioidusti. Varhaiskasvatuksen paikkahinta tarkastettiin alkuvuodesta 2026 ja Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan päätöksen mukaisesti uudet hinnat on otettu käyttöön 1.8.2026. Hollolan kunnan varhaiskasvatuspalvelut laskuttaa lapsen varhaiskasvatuksesta aiheutuvat kustannukset ulkokuntalaisista lapsista lapsen väestörekisterin mukaiselta kotikunnalta. Suunniteltuja hankintoja yksiköihin on vielä tekemättä mm. kalusteiden kilpailutuksesta johtuen ja tämä näkyy tilitason aineet, tarvikkeet ja tavarat toteumassa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön henkilökohtaisten työpuhelimien hankintaa on arvioitu toisen kolmanneksen aikana yhteistyössä kunnan järjestelmäkehittämisestä vastaavan it- tuen kanssa. Puhelimien hankinta varhaiskasvatukseen tehdään viimeistään vuonna 2027.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrään vaikuttavat alle kouluikäisten lasten määrän kehitys Hollolassa sekä lapsiperheiden muuttaminen. Laissa säädetään subjektiivisesta oikeudesta varhaiskasvatukseen. Erityisesti alle 3-vuotiaiden osuus on kasvanut viime vuosien aikana. Hollolassa varhaiskasvatukaisista lapsista yli 80 % onkin varhaiskasvatuksessa, mikä on valtakunnallisesti korkea osallistumisaste. Lasten määrä on ennusteiden mukaan laskeva tarkasteltaessa valtakunnallista syntyvyyden alenemisen kehitystä. Tämä haastaa varhaiskasvatuspaikkojen määrän tarpeen arviointia tulevaisuudessa myös Hollolassa. Varhaiskasvatuksessa paikat ovat olleet tehokkaasti käytössä, mutta niiden alueellista tarvetta ja riittävyyttä arvioidaan jatkuvasti osana Sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelmatyötä.

Palvelusuunnitelma 2026

1.8.2025 tuli voimaan oppimisen tuen uudistus esi- ja perusopetukseen. Lisäksi uusi palvelusetelilaki on suunniteltu astuvan voimaan tammikuussa 2026 ja samanaikaisesti on suunnitteilla varhaiskasvatustuksen muutos, jossa yksityisen varhaiskasvatuksen osalta siirrytään lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn. Seuraavien vuosien aikana nähdään, millaisia vaikutuksia lakimuutoksilla tulee olemaan.

Yksi varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvä haaste on kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi ja saatavuus. Kelpoisten opettajien puute heikentää pedagogisten tavoitteiden saavuttamista ja kuormittaa henkilöstöä. Saatavuuteen on pyritty vaikuttamaan muun muassa parantamalla varhaiskasvatuksen opettajien palkkausta ja kiinnittämällä huomiota pitovoimatekijöihin. Henkilöstön kuormittavuuteen vastataan työnohjauksella. Työhyvinvointia lisätään mahdollistamalla erilaisia koulutusmahdollisuuksia ja –polkuja. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajien osallistumisen tukemista varhaiskasvatuksen sosionomin opintoihin jatketaan Hollolassa. Valtakunnalliseen henkilöstörakenteen muutokseen liittyen varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtäviä vaihdetaan vuosittain sosionomin tehtäviksi.

Avoin varhaiskasvatus on merkittävä osa Hollolan lapsiperheiden kohtaamispaikkaverkostoa ja vakiinnuttanut paikkansa siinä. Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämiseen liittyy avoimen varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen ja sitä vahvistettiin vuonna 2024 toisella avoimen varhaiskasvatuksen opettajalla. Toimintamuotoa ja sen resurssointia osana perhekeskustoimintaa arvioitiin vuonna 2025. Avoimen varhaiskasvatuksen kävijämäärä on kasvusuuntainen jokaisella toimipisteellä. Toiminta on tavoittanut vuonna 2025 viikon aikana keskimäärin noin 60 kävijää. Toiminta on pedagogisesti suunniteltua ja sitä voidaan muokata joustavasti tarpeita vastaavaksi.

Toimintakauden 2025-26 aikana vahvistetaan vasuosaamista pedagogisilla porinoilla ja koulutuksella sekä sen rinnalla kehitetään edelleen digiosaamista ja leikkiä keskeisenä työtapana. Digipedagogiikalla ja työntekijöiden digiosaamisen kehittymisellä vahvistetaan lasten monilukutaitoa ja juurrutetaan uudet lukutaidot osaksi kokopäiväpedagogiikkaa. Leikkiympäristöjen rakentaminen vahvistaa lapsen osallisuutta ja lapselle ominaista tapaa oppia sekä aikuiselle oman toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden asettamista.

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	836 878	510 551	838 900	511 559	61,0 %	327 341	814 922
Myyntituotot	213 086	118 725	228 800	116 641	51,0 %	112 159	197 465
Maksutuotot	621 310	389 530	610 100	392 776	64,4 %	217 324	615 315
Muut toimintatuotot	2 482	2 296	0	2 142	0,0 %	-2 142	2 142
Toimintakulut	-18 789 281	-12 259 950	-19 294 700	-11 682 408	60,5 %	-7 612 292	-18 209 985
Henkilöstökulut	-11 255 118	-7 386 494	-11 478 500	-7 108 066	61,9 %	-4 370 434	-10 954 141
Palkat ja palkkiot	-9 121 465	-5 984 424	-9 289 100	-5 741 498	61,8 %	-3 547 602	-8 887 716
Henkilösivukulut	-2 133 653	-1 402 070	-2 189 400	-1 366 569	62,4 %	-822 831	-2 066 425
Palvelujen ostot	-4 245 914	-2 677 101	-4 688 500	-2 533 699	54,0 %	-2 154 801	-4 150 655
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-108 606	-79 839	-138 600	-56 834	41,0 %	-81 766	-137 729
Avustukset	-1 019 783	-682 085	-1 090 800	-729 850	66,9 %	-360 950	-1 085 395
Muut toimintakulut	-2 159 861	-1 434 432	-1 898 300	-1 253 958	66,1 %	-644 342	-1 882 065
Toimintakate	-17 952 403	-11 749 399	-18 455 800	-11 170 849	60,5 %	-7 284 951	-17 395 064
Rahoitustuotot ja -kulut	-60	-47	0	-1	0,0 %	1	-1
Vuosikate	-17 952 464	-11 749 446	-18 455 800	-11 170 850	60,5 %	-7 284 950	-17 395 065
Poistot ja arvonalentumiset	-4 485	-3 263	-11 000	0	0,0 %	-11 000	-3 667
Tilikauden tulos	-17 956 948	-11 752 709	-18 466 800	-11 170 850	60,5 %	-7 295 950	-17 398 731
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-17 956 948	-11 752 709	-18 466 800	-11 170 850	60,5 %	-7 295 950	-17 398 731
vyörytyserät	-303 472	-208 617	0	-197 684	0,0 %	197 684	-197 684
Vyörytyserämenot	-303 472	-208 617	0	-197 684	0,0 %	197 684	-197 684

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	1 169	983	0	197	0,0 %	-197	197
Toimintakulut	-4 617 622	-2 901 496	-4 378 800	-2 721 631	62,2 %	-1 657 169	-4 231 312
Toimintakate	-4 616 453	-2 900 513	-4 378 800	-2 721 434	62,2 %	-1 657 366	-4 231 115

Määrärahan toteutuminen palveluittain

Varhaiskasvatus

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	659 548	398 098	655 200	430 418	65,7 %	224 782	664 128
Toimintakulut	-14 164 661	-9 270 118	-14 796 600	-9 016 390	60,9 %	-5 780 210	-14 012 326
Toimintakate	-13 505 113	-8 872 021	-14 141 400	-8 585 972	60,7 %	-5 555 428	-13 348 198

Perhepäivähoito

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	23 386	14 161	22 200	12 450	56,1 %	9 750	21 207
Toimintakulut	-548 199	-363 590	-661 700	-358 309	54,1 %	-303 391	-569 644
Toimintakate	-524 813	-349 429	-639 500	-345 860	54,1 %	-293 640	-548 438

Esiopetus

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot		44 715	26 246	44 800	39,3 %	27 201	37 090
Toimintakulut		-2 585 072	-1 676 217	-2 559 300	59,3 %	-1 042 765	-2 390 678
Toimintakate		-2 540 357	-1 649 971	-2 514 500	59,6 %	-1 015 564	-2 353 588

Esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot		109 229	72 047	116 700	43,8 %	65 608	92 498
Toimintakulut		-1 491 349	-950 025	-1 277 100	62,0 %	-485 926	-1 237 337
Toimintakate		-1 382 120	-877 978	-740 082	63,8 %	-420 318	-1 144 839

Perusopetuspalvelut

Vastuuhenkilö: Sanna Plit-Rehula, perusopetuksen rehtori; Minna Tsutsunen, erityisopetuksen rehtori; Anssi Vidman, perusopetuksen rehtori

Vastuualuepäällikön katsaus

Perusopetus tukee oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäsenenä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetus tuottaa kaikille saman jatko-opintokelpoisuuden ja se on maksutonta. Peruskoulussa on vuosiluokat 1–9, ja se on tarkoitettu koko 7–16-vuotiaiden ikäluokalle. Esiopetus toteutetaan varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyönä alkuluokkatoimintana kouluilla perusopetuksen 1–2 vuosiluokkien kanssa. Kouluilla järjestetään myös perusopetuslain mukaista koululaisten iltapäivätoimintaa.

Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti aiheuttaa kunnalle valvontavastuun oppivelvollisuuden toteutumisen seurannasta. Valvontavastuun myötä on perusopetuksessa tehty vuosittain joitakin opiskelupaikan osoittamisia toisen asteen opintoihin. 1-8/2026 aikavälillä opiskelupaikan osoittamisia toisen asteen opintoihin ei ole tehty.

Hollolassa palvelualue on jaettu Eteläiseen ja Pohjoiseen palvelualueeseen. Eteläisellä palvelualueella on kolme koulua ja Pohjoisella palvelualueella neljä koulua. 1.8.2026 alkaen Paimelan koulun oppilaat siirtyivät Kalliolan koulun oppilaiksi. Kouluista Heinsuon ja Salpakankaan koulut ovat yhtenäiskouluja. Vaativaa erityistä tukea annetaan koko kuntaa palvelevassa Kankaan erityiskoulussa vuosiluokilla 0–9.

Palvelualueella seurataan Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen sekä muiden tahojen kehittämishankkeita ja pyritään niihin hankkeisiin, jotka palvelevat palvelualueen omaa toimintaa. Kehittämishankkeiden avulla pyritään löytämään uusia toimintamalleja tukemaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Keväällä 2026 haettiin jatkoa hankerahoitukselle Suomi Liikkuu -ohjelmaan. Rahoitusta saatiin ajalle 1.8.2026 - 31.5.2027. Lisäksi käynnissä ovat Valtionavustus Koulun kerhotoimintaa varten ja Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2024-2027.

Oppimisen tuen lakiuudistus tuli voimaan 1.8.2025. Lakiuudistus edellytti tuen järjestämiseen lisäresursointia, joka tuottaa lisärahoitusta oppilaskohtaisissa valtionosuuksissa. Hollolassa lisäresurssi on huomioitu lukuvuonna 2026–2027. Lisäresurssina opetusryhmiin on ohjattu resurssiopettajia tukemaan lakiuudistuksen velvoitteita.

1.8.2025 astui voimaan myös mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana rajoittava lainsäädäntö. Muutoksella pyritään saamaan aikaan positiivisia vaikutuksia oppitunneilla keskittymiseen ja parannetaan koulujen työrauhaa. Sääntöjen selkiyttämiseksi lisätään myös oppilaiden yhdenvertaisuutta. Lakimuutoksen seurauksena kaikilla Hollolan kouluilla on ollut käytössä päivitetty järjestyssäännöt 1.8.2025 alkaen. Mobiililaitteiden rajoitukset ovat opettajien kokemusten mukaan rauhoittaneet koulutyötä merkittävästi.

Opetussuunnitelman päivitetty versio on otettu käyttöön 1.8.2026 alkaen. Merkittävin muutos on koskenut lakiin kirjattua velvoitetta liikunnallisen elämäntavan edistämisestä perusopetuksessa.

Keväällä 2026 perusopetus on osallistunut seudun yhteisiin kehittämisryhmiin (Laadun ja arvioinnin kehittämisryhmä, Opetussuunnitelman kehittämisryhmä, Oppimisen tuen ja opiskeluhoollon kehittämisryhmä, Digi-kehittämisryhmä). 1.8.2026 alkaen seutuyhteistyössä toimii Perusopetuksen kehittämisryhmä ja Oppimisen tuen ja opiskeluhoollon kehittämisryhmä.

Palvelusuunnitelma 2026

Erilaiset perusopetusta koskevat ulkoapäin tulleet muutokset aiheuttavat epävarmuutta perusopetuspalveluiden järjestämipaikkojen ja opetustilojen osalta vuoden 2026 aikana. Kankaan koulun koulupalon 10.8.2025 takia Kankaan koulu toimii väistötiloissa entisellä Tiilikankaan koululla ja Salpakankaan koulukeskuksen D-osan tiloissa kevätlukukauden 2026 ajan. Kankaan koulu aloittaa uusissa tiloissa 1.8.2026. Paimelan koulun jatkosta päätettiin syksyllä 2025 aikana ja Paimelan koulun oppilaiden lähikouluksi tullaan määrittelemään Kalliolan koulu. Syksyllä 2025 on käynnistetty koko perusopetusta koskeva palvelutarvekartoitus, joka saattaa aiheuttaa uudelleenjärjestelyjä palveluverkossa.

Perusopetus osallistuu edelleen aktiivisesti Päijät-Hämeen seudullisiin perusopetuksen kehittämis- ja yhteistyöryhmiin. Perusopetuksella on edustus seuraavissa seudullisissa kehittämis- ja yhteistyöryhmissä: Seudullinen sivistysjohtajien ohjausryhmä, Opetussuunnitelman kehittämisryhmä (OPS), Opiskeluhuollon ja oppimisen tuen ryhmä (OOT), ARVO-kehittämisryhmä, Digikehittämisryhmä, Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä, Salpausselkä Geopark -ympäristökasvatustyöryhmä ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston Sivistystoimen turvallisuutta edistävä työryhmä (SIVTURVA).

Lukutaitotyö integroidaan lukuvuonna 2025–2026 osaksi koulujen monialaisia oppimiskokonaisuuksia tukemaan Kansallisen lukutaitostrategian 2030 tavoitteita sekä kunnan tulevaa lukutaitotyön toimenpideohjelmaa. Lukutaito ja monilukutaito nähdään perustaitona, joka liittyy olennaisesti kaikkeen oppimiseen kaikissa oppiaineissa ja eri oppimisympäristöissä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden valmiuksia lukea, tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä sekä kehittää kriittistä ajattelua ja vastuullista osallistumista nykypäivän monimuotoisessa mediaympäristössä. Kouluissa toteutettavien monialaisten oppimiskokonaisuuksien yhteydessä vahvistetaan lukutaitotyötä luokkakohtaisilla teemoilla.

Turvallinen koulupäivä Päijät-Hämeessä on seudullinen yhteistyöhanke, jonka tarkoituksena on laatia kiusaamisen ja väkivallan ehkäisemisen toimintakulttuurin malli, joka on tarkoitus ottaa käyttöön kaikissa Päijät-Hämeen kouluissa 1.8.2026 alkaen.

Kaikilla Hollolan vuosiluokkien 3–9 oppilailla on käytössään henkilökohtainen digilaite. Vuosiluokkien 3–6 oppilaille on hankittu tablet-laitteet ja vuosiluokkien 7–9 oppilaille kannettava tietokone. Digitaalisuutta opetuksessa tuetaan lisäksi tutoritoiminnan ja teknologialainaanon avulla.

Perusopetus on mukana Opetusministeriön ja aluehallintoviraston erilaisissa hankkeissa. Vuoden 2026 aikana jatkuvat seuraavat hankkeet: Koulutuksen laadun parantaminen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvon edistäminen Hollolassa 2024–2027, Koulun kerhotoiminnan kehittäminen sekä Liikunnan iloa ja riemua Hollolaan. Perusopetuksessa seurataan aktiivisesti avautuvia hankkeita ja niitä haetaan, mikäli niiden katsotaan palvelevan perusopetuksen kehittämistyötä.

Kaikissa kouluissa on käytössä osana sitouttavaa kouluyhteisötyötä Päijät-Hämeen kuntien yhteinen poissaoloihin puuttumisen malli. Mallin avulla puututaan poissaoloihin, poissaoloista ilmoitetaan huoltajille ja tarvittaessa tehdään tukitoimia. Näin pyritään omalta osaltaan sitouttamaan oppilaita kouluun ja kouluyhteisöön. Poissaolojen valvonnassa käytetään kansallisia poissaololuokituksia. Näiden luokitusten avulla saadaan kansallista vertailutietoja poissaoloista ja kouluun kiinnittymisestä entistä tarkemmin.

Kouluun sitouttamista ja koulupudokkuuden ehkäisemistä varten kahdessa yhtenäiskouluissa toimii jo aiemmin vakinaistettu Veturi-luokkatoiminta. Määräaikaisena toiminut Vaihde-ryhmä on vakiinnutettu vuoden 2025 aikana. Vaihde-luokka tarjoaa turvallisen kouluun kiinnittymisen ja sitoutumisen niille oppilaille, joiden kouluhistoria ja koulupolku on ollut aikaisemmin hajanainen. Heinsuon ja Salpakankaan kouluilla jatkaa hanketyön jälkeen vakinaistettu hyvinvointitutor 1.1.2026 alkaen.

Oppilaiden osallisuustyöhön liittyy lasten parlamentin ja 9. luokkalaisten vaikuttamispäivän lisäksi Erätauko-menetelmästä kehitetyn Skidi-dialogin käyttö. Tätä menetelmää voidaan hyödyntää monissa eri tilanteissa, joissa lapsen ääni saadaan kuulumaan heitä koskevissa asioissa. Vastuualueelle koulutetaan Erätauko-keskustelumenetelmän osajia.

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	1 920 277	830 348	1 737 700	1 126 071	64,8 %	611 629	1 900 697
Myyntituotot	1 708 199	723 252	1 535 700	1 003 237	65,3 %	532 464	1 688 767
Maksutuotot	150 375	89 700	149 500	95 700	64,0 %	53 800	154 961
Tuet ja avustukset	16 401	-12 289	18 500	-5 484	-29,6 %	23 984	13 016
Muut toimintatuotot	45 302	29 686	34 000	32 619	95,9 %	1 381	43 952
Toimintakulut	-34 424 890	-21 907 604	-34 419 000	-21 820 541	63,4 %	-12 598 459	-33 506 870
Henkilöstökulut	-16 190 001	-10 367 319	-16 902 600	-10 852 085	64,2 %	-6 050 515	-16 437 000
Palkat ja palkkiot	-13 113 820	-8 385 288	-13 676 200	-8 777 616	64,2 %	-4 898 584	-13 331 177
Henkilösivukulut	-3 076 181	-1 982 032	-3 226 400	-2 074 470	64,3 %	-1 151 930	-3 105 823
Palvelujen ostot	-10 601 785	-6 302 455	-10 013 900	-6 408 107	64,0 %	-3 605 793	-10 149 537
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-663 142	-552 951	-667 500	-552 510	82,8 %	-114 990	-666 303
Muut toimintakulut	-6 969 962	-4 684 878	-6 835 000	-4 007 839	58,6 %	-2 827 161	-6 254 031
Toimintakate	-32 504 613	-21 077 255	-32 681 300	-20 694 470	63,3 %	-11 986 830	-31 606 174
Rahoitustuotot ja -kulut	-489	-375	0	-2 122	0,0 %	2 122	-2 122
Vuosikate	-32 505 102	-21 077 631	-32 681 300	-20 696 592	63,3 %	-11 984 708	-31 608 295
Poistot ja arvonalentumiset	-10 068	-5 288	-17 500	-17 000	97,1 %	-500	-22 834
Tilikauden tulos	-32 515 170	-21 082 919	-32 698 800	-20 713 592	63,3 %	-11 985 208	-31 631 129
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-32 515 170	-21 082 919	-32 698 800	-20 713 592	63,3 %	-11 985 208	-31 631 129
vyörytyserät	-716 390	-453 695	0	-491 165	0,0 %	491 165	-491 165
Vyörytyserämenot	-716 390	-453 695	0	-2 668 383	0,0 %	2 668 383	-2 668 383
Vyörytyserätulot	0	0	0	2 177 218	0,0 %	-2 177 218	2 177 218

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	24 947	13 589	0	11 463	0,0 %	-11 463	11 463
Toimintakulut	-10 306 504	-6 600 786	-9 743 400	-5 981 478	61,4 %	-3 761 922	-9 318 574
Toimintakate	-10 281 557	-6 587 197	-9 743 400	-5 970 016	61,3 %	-3 773 384	-9 307 111

Määrärahan toteutuminen palveluittain

Perusopetus yhteiset palvelut

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	999 680	665 294	1 469 700	925 788	63,0 %	543 912	1 567 154
Toimintakulut	-8 831 297	-5 198 729	-8 774 200	-5 515 126	62,9 %	-3 259 074	-8 748 655
Toimintakate	-7 831 618	-4 533 435	-7 304 500	-4 589 338	62,8 %	-2 715 162	-7 181 500

Pohjoinen perusopetus

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	181 280	2 610	0	7 298	0,0 %	-7 298	7 298
Toimintakulut	-12 489 107	-8 321 801	-11 877 700	-7 580 062	63,8 %	-4 297 638	-11 382 763
Toimintakate	-12 307 827	-8 319 191	-11 877 700	-7 572 764	63,8 %	-4 304 936	-11 375 465

Eteläinen perusopetus

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	105 417	7 044	0	1 609	0,0 %	-1 609	1 609
Toimintakulut	-9 356 251	-6 005 466	-9 528 500	-6 552 168	68,8 %	-2 976 332	-9 752 243
Toimintakate	-9 250 834	-5 998 422	-9 528 500	-6 550 559	68,7 %	-2 977 941	-9 750 634

Kankaan koulu

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	493 676	69 301	124 500	105 827	85,0 %	18 673	183 696
Toimintakulut	-3 140 674	-1 993 395	-3 432 700	-1 736 072	50,6 %	-1 696 628	-2 916 826
Toimintakate	-2 646 998	-1 924 093	-3 308 200	-1 630 245	49,3 %	-1 677 955	-2 733 130

IP-toiminta

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	140 225	86 100	143 500	85 550	59,6 %	57 950	140 939
Toimintakulut	-607 561	-388 214	-805 900	-437 113	54,2 %	-368 787	-706 384
Toimintakate	-467 336	-302 114	-662 400	-351 563	53,1 %	-310 837	-565 445

Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö: Lassi Puodinketo, vapaa-aikapäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarjoavat tekemistä ja toimintaa vapaa-ajalla, tukea työelämän alkutaipaleella ja apua haastavissa elämäntilanteissa. Hollolassa nuorisotyö näkyy vahvasti myös perusopetuksen arjessa. Keskeiset toimintamallit ovat etsivä nuorisotyö ja kouluilla tehtävä nuorisotyö. Kaikessa toiminnassa pyritään saumattomaan lapsen ja nuoren kasvua tukevaan toimintaan. Toimintakaudella 2026 panostetaan tehostetun nuorisotyön kehittämiseen sekä avoimen tilatoiminnan kehittämiseen Keskuskadun uusissa nuorisotiloissa.

Kirjastopalvelut

Hollolan kirjasto kuuluu Päijät-Hämeen Lastukirjastoihin. Toimintaa järjestetään pääkirjastolla Salpakankaalla sekä kahdella sivukirjastolla Kalliolassa ja Hämeenkoskella sekä kirjastoautolla. Kirjastossa on tarjolla lehtiä, kirjoja, musiikkia, elokuvia ja muita aineistoja, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, neuvontaa, tapahtumia ja näyttelyitä. Yhteisöllinen kirjasto Salpakankaalla on monien yhdistysten keskeinen toimintaympäristö tarjoten erilaisia kokous- ja seminaaritiloja kuntalaisten käyttöön.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut järjestävät monipuolisia liikuntamahdollisuuksia, ohjattua liikuntaa ja terveysneuvontaa kuntalaisille. Liikuntapalveluiden liikuntakalenteri liikuttaa satoja kuntalaisia viikoittain liikuntatreffeillä, ohjatuilla ryhmäliikuntatunneilla, liikkumisen tukea tarjoavissa matalan kynnyksen kuntosaliryhmissä. Liikuntapalvelut pyrkivät aktiivisesti toimintakauden aikana mukauttamaan tarjontaansa vastaamaan kuntalaisten toiveita ja erityistarpeita.

Kulttuuripalvelut

Kulttuurista työtä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä useiden eri kunnan yksiköiden sekä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa. Kulttuuripalvelut koordinoivat Hollolan kunnan kulttuurikasvatusohjelman toteutumista perusopetuksessa, lasten kulttuurikeskus Efektin toimintaa sekä harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminnan järjestämistä Hollolassa. Kulttuuripalvelut toimivat keskeisenä tapahtumatuotantoa organisoivana ja toteuttavana toimijana yhteistyössä muiden palvelualueiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Piipahlus

Asiointipiste Piipahlus on Hollolan kunnan asiakaspalvelupiste, jossa annetaan yleisneuvontaa kunnan toimintaan liittyen. Piipahlus sijaitsee Hollolan kunnan pääkirjaston tiloissa. Asiointipisteessä voi hoitaa kunnan ja muiden toimijoiden palveluihin liittyviä asioita. Asiointipiste on myös eri palveluiden ja tapahtumien tietopankki ja palvelupisteestä voi hakea ja sinne voi palauttaa eri palveluihin liittyviä lomakkeita. Asiointipisteen palveluneuvojat hoitavat myös Kelan avustavia asiakaspalvelutehtäviä (yleisneuvonta, esitteiden jako, lomakkeiden jako ja vastaanotto).

Hyvinvoinnin koordinointi ja osallisuus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisiä tehtäviä ja työtä toteutetaan kunnan kaikilla palvelualueilla. Työ koostuu erilaisista tehtävistä, joiden tavoitteena on muun muassa kuntalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn lisääminen, sairauksien ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen. Hyte-työn toteutumisesta vastaa kunnan hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä osallisuuskoordinaattorin kanssa. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tiimissä työskentelee myös senioriohjaaja, joka tarjoaa neuvontaa ja opastuspalveluita kunnan ikäihmisille, sekä kehittää senioripalveluita ja niiden saatavuutta Hollolassa.

Vuosi 2026 on ollut vapaa-aikapalveluilla tapahtumarikas. Peruskorjatun uimahallin avajaisia vietettiin helmikuun alussa, ja alkuvaiheen kassapalveluiden ICT-ongelmista sekä kuntosalilaitteiden toimitusviivästyksistä huolimatta toiminta on vakiintunut. Uimahallin tuottotavoitteeseen on alkuvuoden haasteiden jälkeen vielä kurottavaa, mutta syyskausi on päästy aloittamaan ilman vastaavia ongelmia. Liikuntapalveluissa uimahallille on jouduttu tekemään remontin jälkeen myös ennakoimattomia lisähankintoja muun muassa allashalliin ja kuntosalille.

Palvelupiste Piipahluksen toteumassa eivät vielä näy sisäiset laskutukset, jotka tehdään vasta loppuvuodesta. Henkilöstökulut tasoittuvat loppuvuotta kohden, sillä palveluneuvojen resurssi pieneni huhtikuun alussa kolmesta kahteen henkilöön. Kirjaston kulutasoa selittävät alkuvuoteen painottuneet kirjahankinnat. Kulttuuripalveluiden tapahtumatoiminta on kuluneen vuoden aikana ollut erinomaisen aktiivista ja suosittua. Kulttuuripalveluissa toimintaa on toteutettu aktiivisesti, ja tapahtumatoiminnan kävijämäärä on kasvanut merkittävästi edellisestä vuodesta: elokuun loppuun mennessä kävijöitä oli jo saman verran kuin edellisenä vuonna yhteensä.

Yhdistysavustukset on käsitelty ja jaettu suunnitellusti. Vastikkeelliset toiminta-avustukset, yhteistyösopimusten mukaiset yhdistysavustukset sekä tuotantotukiaavustukset ovat edenneet normaalin aikataulun mukaisesti.

Palvelusuunnitelma 2026

Yksi merkittävimmistä vapaa-aikapalveluiden palvelukokonaisuuteen vaikuttavista asioista vuoden 2026 aikana on Hollolan uimahallin remontin valmistuminen ja uusien tilojen avautuminen kuntalaisten käyttöön heti alkuvuodesta. Liikuntapalveluiden toimintaan vaikutus on merkittävä, sillä samaan aikaan kun vesiliikuntamahdollisuudet palaavat normaalille tasolle, niin remontin aikana järjestettyjen ohjattujen liikuntaryhmien määrä luonnollisesti laskee, kun henkilöstön tehtävät palautuvat normaaleiksi. Lähes kaksi vuotta kestäneen remontin aikana liikuntapalvelut on onnistunut erinomaisesti kehittämään vesiliikuntapalveluita korvaavia ryhmäliikuntamuotoja, jotka ovat remonttijaksolla muotoutuneet erittäin tärkeäksi palveluksi iäkkäämmille kuntalaisille. Uimahallin kahvilan ja lipunmyyntipalveluiden toteutus on ollut kunnan omaa toimintaa vuodesta 2021 lähtien. Nuorten työpaja Osuman työkokeilu- ja palkkatukipisteenä toiminut toiminta aloittaa, valtakunnallisestikin tarkasteltuna mielenkiintoisen osatutkintasuorituksia tarjoavan oppisopimustoiminnan, jossa saadaan uimahallin lipunmyynti- ja kahvilapalveluiden lisäksi tarjottua nuorille aivan uudenlainen portti opiskeluihin ja työelämään suuntautumiselle. Oppisopimustoiminta korvaa näin ollen vanhan palkkatukijärjestelmämuotoisen toiminnan. Tähän uudenaan palveluun on käyttötaloudessa vuodelle 2026 varattu 90 000 euroa. Tuolla määrärahalta on vuosittain tarkoitus työllistää oppisopimussopimuksilla n. 10 – 15 henkeä töihin uimahallin kahvioon ja lipunmyyntipisteeseen.

Kunnan hyvinvointityö jatkaa edelleen kuntalaisten osallisuuden kehittämistä. Seniorityöhön saadut resurssit on otettu tehokkaasti käyttöön ja vuoden 2026 aikana on tarkoitus ottaa käyttöön uusia tapoja aktivoida iäkkäämpiä kuntalaisia. Aktivointi on osin senioriohjaajan järjestämää ohjattua toimintaa, joka sisältää muun muassa opastettuja retkiä, neuvontapalvelua, mutta uutena vuoden 2025 puolella käyttöön otettua vertaistukitoimintaa kehitetään aktiivisesti, jolla pyritään vahvistamaan kuntalaisten omaa toimijuutta arjen aktivoinnissa.

Nuorisopalveluilla merkittävimmät muutokset ovat uusien nuorisotilojen avautuminen vuoden 2025 lopussa, sekä uuden nuorisopalveluiden lähiesihenkilön tehtävän täyttäminen loppuvuodesta 2025. Vuoden 2026 aikana uusi lähiesihenkilö tutustuu nuorisopalveluiden nykytilanteeseen ja aloittaa tarveperusteisen kehittämistyön yhteistyössä vapaa-aikapääallikön kanssa. Hollolan kunnan nuorisopalvelut on viime vuosina ollut aktiivinen toimija seudullisessa nuorisotyön kehittämisryhmässä. Vuodelle 2026 on seudullisesti koordinoitua kehittämistyöhön tavoitteiksi kirjattu muun muassa tehostetun nuorisotyön tunnistaminen ja kehittäminen sekä toisen asteen oppilaitosten kanssa tehtävä oppilaitostyön kehittäminen. Kouluissa tehtävä nuorisotyö sekä avoin tilatyö, Salpakankaalla, Hämeenkoskella ja Kalliolassa ovat kunnassa tehtävän nuorisotyön perustyyte, jonka lisäksi vuodelle 2026 on suunnitteilla kaksi kansainvälistä nuorisovaihtoa, joista toinen toteutetaan Hollolassa ja toinen Italiassa. Nuorisopalvelut saavat vuosittain jatkuvaluonteista hankerahoitusta aluehallintovirastolta etsivän nuorisotyön toteuttamiseen sekä harrastustoiminnan rahoitusta loma-aikojen päiväleiritoiminnan toteuttamiseen. Kansainvälisten nuorisotyön hankkeiden hakuihin osallistutaan tarpeen mukaan.

Palvelupiste Piipahluksen toimintojen toteuttamisessa on vuoden 2026 aikana ilmeinen sopeuttamistarve, kun kevään aikana eläköitymisen kautta Piipahluksen henkilöstömäärä laskee kolmesta henkilötyövuodesta kahteen. Tämä tarkoittaa sitä, että Piipahluksen palveluissa tehdään muutoksia, joilla tulee olemaan vaikutus muun muassa Piipahluksen aukioloaikoihin. Piipahlus hoitaa entiseen tapaan keskitetysti kunnan kaikkien palvelualueiden asiakaspalvelukontaktointeja ja palveluohjausta sekä kunnan chat-palvelun päivystystä. Jotta tuota palvelupakettia ei jouduta pienentämään tarkoittaa se ensisijaisesti sitä, että Piipahluksen aukioloaikoja tullaan pienentämään. Näin varmistetaan se, että henkilöstömäärän vähenemisellä olisi mahdollisimman pienet

vaikutukset palveluiden saatavuuteen. Piipahluksessa hallinnoidaan myös kunnan tilavuokrausta. Kunnassa toimiville yhdistyksille, seuroille ja yksityishenkilöille tarjotaan maksuttomasti käyttöön useita erilaisia tiloja. Perusopetuksen palveluverkon pienentyessä on odotettavaa, että vuoden 2026 aikana kunnan vakiovuorojen jaosta tulee entistä tiukempi kokonaisuus. Tähän merkittävimmin vaikuttavat asiat ovat vuonna 2025 lakkautettujen Tiilikankaan ja Paimelan koulujen liikuntasalien poistuminen varattavista tiloista. Uimahallin monitoimisalin palautuminen varattavaksi tilaksi tuo pientä helpotusta asiaan, mutta monille palloilulajeille kyseinen sali ei kelpaa harjoitustilaksi.

Kulttuuripalvelut jatkavat laaja-alaista kulttuurityön kehittämistä Hollolassa myös vuonna 2026. Merkittävimpiä hankkeita on harrastamisen Suomen malli, jonka toteuttamista kaikissa Hollolan kouluissa jatketaan hankerahoituksen turvin myös vuonna 2026 sekä Hollolan kunnan kulttuurikasvatusohjelman toimintojen organisointi esi- ja perusopetuksen oppilaille lukuvuoden aikana. Tapahtumajärjestäminen, uusien tapahtumien ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä kunnassa toimivien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on aktiivista ja aikaan ja ilmiöihin reagoivaa. Suurimmat yksittäiset tapahtumat vuoden 2026 aikana ovat Hyvä Fiilis-tapahtuma toukokuussa, Järvien Sävelet -musiikkitapahtuma Pikku-Tilijärven rannalla kesäkuussa, Hollola-päivä elokuussa sekä kunnan itsenäisyyspäivän juhlallisuuksien joulukuussa. Tämän lisäksi kulttuuripalvelut tuottavat useita pienempiä tapahtumia kuntalaisille Pääkirjastolla ja Kalliolan kirjastolla. Kulttuuripalvelut hallinnoivat kunnan museokokoelmia ja ovat keskeinen toimija muun muassa Hämeenkosken kotiseutumuseon ylläpidon koordinoimisessa. Vuoden 2026 aikana toteutetaan merkittäviä perusrakennuksia museon rakennusinfraan yhteistyössä Hollolan tilapalveluiden kanssa.

Tuloarviot ja määrärahat

Sitova toimintakate

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	396 654	136 356	815 600	378 481	46,4 %	437 119	729 527
Myyntituotot	252 214	70 089	291 300	127 041	43,6 %	164 259	303 320
Maksutuotot	0	0	400 000	177 482	44,4 %	222 518	310 815
Muut toimintatuotot	144 440	66 267	124 300	73 959	59,5 %	50 341	115 392
Toimintakulut	-3 661 696	-2 377 127	-5 563 800	-3 589 848	64,5 %	-1 973 952	-5 370 809
Henkilöstökulut	-1 469 241	-889 390	-1 837 200	-1 120 753	61,0 %	-716 447	-1 705 673
Palkat ja palkkiot	-1 190 523	-717 903	-1 493 200	-911 001	61,0 %	-582 199	-1 386 073
Henkilösivukulut	-278 718	-171 487	-344 000	-209 752	61,0 %	-134 248	-319 599
Palvelujen ostot	-526 767	-309 874	-921 800	-538 403	58,4 %	-383 397	-851 441
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-244 485	-165 527	-273 700	-206 987	75,6 %	-66 713	-298 279
Avustukset	-157 700	-157 700	-156 900	-153 870	98,1 %	-3 030	-153 870
Muut toimintakulut	-1 263 502	-854 636	-2 374 200	-1 569 835	66,1 %	-804 365	-2 361 546
Toimintakate	-3 265 043	-2 240 772	-4 748 200	-3 211 366	67,6 %	-1 536 834	-4 641 282
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 593	-1 095	0	-30	0,0 %	30	-30
Vuosikate	-3 266 636	-2 241 867	-4 748 200	-3 211 396	67,6 %	-1 536 804	-4 641 312
Poistot ja arvonalentumiset	-4 272	-4 272	-13 000	-5 285	40,7 %	-7 715	-9 619
Tilikauden tulos	-3 270 908	-2 246 139	-4 761 200	-3 216 681	67,6 %	-1 544 519	-4 650 930
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 270 908	-2 246 139	-4 761 200	-3 216 681	67,6 %	-1 544 519	-4 650 930
Vyörytyserät	-12 766	-8 268	0	-12 804	0,0 %	12 804	-12 804
Vyörytyserämenot	-202 628	-127 256	0	-168 366	0,0 %	168 366	-168 366
Vyörytyserätulot	189 862	118 988	0	155 563	0,0 %	-155 563	155 563

Sisäiset erät	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	154 155	7 015	126 400	23 029	18,2 %	103 371	138 909
Toimintakulut	-1 470 671	-970 617	-2 785 300	-1 849 035	66,4 %	-936 265	-2 777 468
Toimintakate	-1 316 516	-963 602	-2 658 900	-1 826 006	68,7 %	-832 894	-2 638 559

Määrärahan toteutuminen palveluittain

Kirjastopalvelut

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	27 290	18 798	32 400	17 174	53,0 %	15 226	27 878
Toimintakulut	-988 087	-674 504	-1 080 800	-701 619	64,9 %	-379 181	-1 051 202
Toimintakate	-960 797	-655 705	-1 048 400	-684 445	65,3 %	-363 955	-1 023 324

Kulttuuripalvelut

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	4 926	4 680	1 500	2 992	199,5 %	-1 492	3 159
Toimintakulut	-214 333	-125 241	-417 800	-166 396	39,8 %	-251 404	-313 979
Toimintakate	-209 407	-120 561	-416 300	-163 404	39,3 %	-252 896	-310 819

Liikuntapalvelut

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	155 636	74 111	521 500	298 422	57,2 %	223 078	471 976
Toimintakulut	-1 316 871	-853 800	-2 532 100	-1 700 212	67,1 %	-831 888	-2 539 733
Toimintakate	-1 161 235	-779 690	-2 010 600	-1 401 790	69,7 %	-608 810	-2 067 756

Asiointipiste Piipahlus

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	157 272	6 658	140 600	6 402	4,6 %	134 198	128 282
Toimintakulut	-157 272	-100 277	-140 600	-94 965	67,5 %	-45 635	-140 006
Toimintakate	0	-93 619	0	-88 563	0,0 %	88 563	-11 724

Hyvinvoinnin koordinointi

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	3 250	1 980	2 500	2 020	80,8 %	480	2 853
Toimintakulut	-106 154	-47 325	-140 500	-95 673	68,1 %	-44 827	-140 673
Toimintakate	-102 904	-45 345	-138 000	-93 653	67,9 %	-44 347	-137 820

Vapaa-aikapal yhteiset palv

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	208	70	0	80	0,0 %	-80	80
Toimintakulut	-335 001	-268 488	-376 000	-296 704	78,9 %	-79 296	-367 497
Toimintakate	-334 794	-268 418	-376 000	-296 624	78,9 %	-79 376	-367 417

Nuorisopalvelut

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/ 2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/ 2026	Toteuma %	Määrärahaa jäljellä	Ennuste 2026
Toimintatuotot	48 073	30 059	117 100	51 391	43,9 %	65 709	95 298
Toimintakulut	-543 979	-307 493	-876 000	-534 279	61,0 %	-341 721	-817 719
Toimintakate	-495 907	-277 434	-758 900	-482 888	63,6 %	-276 012	-722 421

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Sivistyksen - ja hyvinvoinnin palvelualue edistää valtuuston kokouksessaan 19.12.2024 § 75 hyväksymää ilmastosuunnitelmaa.

Osallisuus

Osallisuuden toimenpiteet		Toteutuminen 31.8.2026
Vaikuttamisen väylät	Kuvaus: Dialogisuuden ja rakentavan keskustelukulttuurin edistäminen: Erätauko ja Skidialogi toimintamallien jalkauttaminen. Tavoiteaikataulu: 1-12/2026	Erätaukokeskusteluja järjestetty osana kuntastrategian jalkauttamisprosessia 6 kertaa. Skidialogi vakiintunut työkaluksi perusopetuksen yksiköissä. Skidialogilla mahdollistettu myös koulujen välinen vuoropuhelu Lapsiparlamentissa 22.4.
Vastuutaho: Sivistyksen - ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä		
Digiosallisuuden edistäminen	Kuvaus: Osaamisen ja digikompetenssin vahvistaminen Tavoiteaikataulu: 1-12/2026	Esi- ja perusopetuksen opettajille toteutettu 3 h tekoälykoulutusta.
Vastuutaho: Sivistyksen - ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä		
Kaikille avoimet tilat	Kuvaus: 1. Kehitämme yhdessä ja otamme käyttöön turvallisen tilan periaatteet. 2. Hollolan kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään osana perhekeskustystä. Tavoiteaikataulu: 1-12/2026	Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetty osana perhekeskustystä. Kohtaamisten Hollola strateginen muutosohjelma hyväksytty.
Vastuutaho: Sivistyksen - ja hyvinvoinnin palvelualueen johtoryhmä		

Riskien hallinta

Riskit		
Riski	Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Henkilöriskit	2	2
Strateginen riski	Sisäilmaongelmat, tapaturmat, tuottamukselliset teot, jaksaminen, sitoutuminen/asenne, osaavan työvoiman saatavuus	
Hallintatoimenpiteet	Valvonta/seuranta. Asioihin ajoissa reagoiminen. Koulutus/perehdytys. Tiedonkulun kehittäminen, yms. Toimialan riskienhallinta- ja turvallisuussuunnitelmatyöryhmien työ. Aktiivinen rekrytointi.	
Vaikutus	Sisäilmaongelmat, tapaturmat, tuottamukselliset teot, jaksaminen, sitoutuminen/asenne, osaavan työvoiman saatavuus	
Vastuutaho	Koko henkilöstö sekä osin vastuuesimiehistö, työryhmiin nimetyt	
Arvio	MAPA-tietoutta lisätty palvelualueen esihenkilöille. Osaamista vahvistettu MAPA-koulutuksilla työntekijöille.	

Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Järjestelmiin liittyvät riskit		2	2
Strateginen riski	Muuntautumis - ja integraatiokyky toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista johtuen		
Hallintatoimenpiteet	Ennakoiva seuranta ja reagointi muutostarpeisiin. Tiivis yhteistyö tietohallintopalveluiden kanssa.		
Vaikutus	Muuntautumis - ja integraatiokyky toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista johtuen		
Vastuutaho	SIHY johtoryhmä, tietohallinto		
Arvio	Tehdään jatkuvaa kehittämistyötä järjestelmien ja niihin liittyvän tietoturvan edelleen kehittämiseksi mm. DVV-rajapinnan rakentaminen oppilashallintojärjestelmään. Kaikilla ei ole mahdollisuutta kaksivaiheiseen tunnistautumiseen (henkilökohtaisten työpuhelimien puute). Perusopetuksen henkilöstöllä on kaikilla henkilökohtainen työpuhelin 1.8.2026 alkaen. Varhaiskasvatuksen henkilökohtaisten työpuhelimien tarve on arvioitu yhteistyössä tietohallinnon kanssa.		
Riski		Vaikutus (1-4)	Todennäköisyys (1-4)
Kiinteistöt ja rakennukset		2	2
Strateginen riski	Turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö (rakennukset, piha-alueet)		
Hallintatoimenpiteet	Suunnittelu, rakentaminen / varustaminen, valvonta / ylläpito, raportointijärjestelmät, kuntokartoitukset, toimenpiteet ongelmien johdosta. Toimialan riskienhallinta - ja turvallisuussuunnitelmatyöryhmien työ.		
Vaikutus	Turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö (rakennukset, piha-alueet)		
Vastuutaho	Suunnittelijat, käyttäjät, ylläpitäjät, valvojat, työryhmiin nimetyt		
Arvio	Tällä hetkellä kokonaisarviona tilanne on hyvä. Rakennusten ja piha-alueiden kuntoa seurataan ja parannellaan jatkuvasti yhteistyössä Tilapalveluiden kanssa.		

Kiinteistöihin ja piha-alueisiin liittyviin riskeihin etsitään ratkaisuja yhdessä eri toimialojen edustajien kesken (tekninen, sivistys- ja hyvinvointipalvelut, ympäristöterveydenhuolto, työsuojelu, ja niin edelleen).

Palvelualueen henkilöriskit liittyvät asiakkaisiin (toimintaympäristön turvallisuus/lapset, nuoret, huoltajat) sekä henkilöstöön (tapaturmat, sairastuneisuus, jaksaminen, osaaminen, motivoituneisuus ja muutosvalmius). Muutosjohtamisen ja resursoinnin merkitys korostuvat jatkossa.

Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelualueen investoinnit

	Tilinpäätös 2025	Toteuma 1-8/2025	Voimassa oleva talousarvio 2026	Toteuma 1-8/2026	Tot. %	Määrärahaa jäljellä €
SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN PALVELUALUE						
Menot	-38 297 €	0 €	-100 000 €	-45 359 €	45 %	-54 641 €
Tulot	0 €	0 €	0 €	211 926 €	0 %	-211 926 €
Netto	-38 297 €	0 €	-100 000 €	166 567 €	-167 %	-266 567 €

Vuoden 2026 toteuma tammi-elokuulta koostuu kulujen osalta uimahallin (37 683 €) ja Kankaan koulun (7 676 €) kalustamisesta. Tulot on vakuutusyhtiöltä saatu tämänhetkinen korvaus Kankaan koulun kalustamiseen. Edellisen vuoden tilinpäätöksen toteuma koostuu Salpakankaan koulun uusien alkuluokkien kalustamisesta.